

**РІШЕННЯ №6**  
**колегії Департаменту гуманітарної політики**  
**Вінницької обласної державної адміністрації**

**від 02 травня 2025 року**

**Протокол № 3**

**Про зняття звання «народний» Музею історії села Баланівка, Музею культури села та галереї Прокопа Колісника с. Поташня Бершадської міської територіальної громади Гайсинського району**

Заслухавши і обговоривши доповідь начальника управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики обласної державної адміністрації О. Дернової «Про зняття звання «народний» Музею історії села Баланівка, Музею культури села та галереї Прокопа Колісника, с.Поташня Бершадської міської територіальної громади Гайсинського району», колегія відзначає.

Музей історії с. Баланівка створено в 1989 році на базі оглядової вежі «дзигарні», пам'ятці архітектури місцевого значення (охоронний №45-М), побудованої в с. Баланівка у кінці XVII ст., за часів панування Героніма Собанського, у 80-х роках XX ст. добудовано приміщення у яких було розташовано обрядову залу, а 17 листопада 1989 року відкрито Музей історії села Баланівка. Ініціатива створення музейного комплексу належить колишньому голові агрофірми «Колос» Царюку Анатолію Павловичу. Збір експонатів для музею здійснювався під керівництвом голови сільської ради Волощук Надії Євгеніївни за участі працівників культури та освіти села.

Колекція музею складається із старожитностей, предметів культури та побуту села, етнографії, які мають історичне та етнографічне значення. Значне місце в експозиції займає історія села, зберігає пам'ять про поселення, його особливості, самобутність, не лише у фольклорі, а й в реальних речах. Основний фонд – 3098 предметів, науково-допоміжний – 1000 предметів. В середньому упродовж року музей відвідує понад 7,0 тис. осіб.

На базі музею проводяться оглядові та тематичні екскурсії, тематичні виставки, культурно-мистецькі заходи, конкурси малюнків, зустрічі з цікавими людьми, військовослужбовцями та ветеранами ЗСУ. Музей з особливою архітектурною будовою є візитівкою громади та центром культурно-мистецьких та просвітницьких заходів.

Відповідно до Постанови колегії управління культури виконкому Вінницької обласної ради народних депутатів від 29 грудня 1994 року № 2/3 «Про присвоєння звання «народний» громадським музеям» громадському музею історії села Баланівка було присвоєно звання «народний».

Музей історії села та галерея Прокопа Колісника в селі Поташня було відкрито 22 серпня 2004 року за ініціативи заслуженого художника України, члена Національної спілки художників України, Унії словацьких художників, Асоціації українських письменників, Спілки українських письменників Словаччини Прокопа Миколайовича Колісника з нагоди 300-річчя села.

Будинок музею побудований наприкінці XVIII ст. (близько 1776 року) у вишуканому класичному стилі Графінею Сіраковською з Польщі. До 1867р. власником маєтку був польський граф Мушинський, а з 1867 – австрійський граф Шембек. З 1917 до 1933 року в будинку розміщується лісництво. У 1933- 1992 рр. – школа, у 1995 – 2000 рр. – пекарня. Музей було відкрито за фінансової та організаційної підтримки ВАТ «Явір – Агросервіс» (голова Валерій Борисович Фалієєв), сільської ради (голова Коцюба Д. С.), Поташнянської ЗОШ І-ІІ ст. (директор Шиндер М.У.),

Експозиція музею культури села складається з двох відділів: етнографічного та історичного. Значну частину експозиції етнографічної кімнати присвячено побуту селян Поташні кінця XIX – початку XX ст. Привертає увагу інтер'єр селянської хати: скриня, стіл, лави, ліжко, застелені домотканими скатерками, ряднами. А також експонуються архівні матеріали, з яких можна дізнатися про історію заснування слободи Антонівки, згодом Поташні; фотографії, архівні матеріали, краєзнавчі дослідження про колективізацію та голодомор 1932-1933 років на селі. Широко представлені матеріали про Другу Світову війну. Основний фонд музею нараховує – 661 предмет, науково-допоміжний – 695 предметів. Відвідування за рік в середньому складає понад 5,0 тис. осіб. Упродовж десяти років на базі музею відбувалися мистецькі пленери «Поташня – чарунка Поділля», літературно-мистецькі зустрічі, концерти відомих артистів України.

Відповідно до Постанови колегії управління культури і туризму облдержадміністрації від 20 грудня 2006 року №6/6 «Про присвоєння звання «народний»: музеям історії с. Пенківка (Шаргородського), М.С.Грушевського, села Сестринівка (Козятинського), історії села та галереї П.Колісника, села Поташня (Бершадського) районів» музею історії села та галерея Прокопа Колісника в селі Поташня було присвоєно звання «народний».

Відповідно до Постанови колегії управління культури і туризму Вінницької обласної державної адміністрації №5/6 від 17.10.2007 року «Про внесення змін до Постанови колегії управління культури і туризму облдержадміністрації від 20 грудня 2006 року №6/6 «Про присвоєння звання «народний»: музеям історії с. Пенківка (Шаргородського), М.С.Грушевського, села Сестринівка (Козятинського), історії села та галереї П.Колісника, села Поташня (Бершадського) районів» було внесено зміни до назви музею історії села та галереї П.Колісника, села Поташня Бершадського району та викладено у наступній редакції – «Музей культури села та галерея Прокопа Колісника».

Народний музей культури села та галерея Прокопа Колісника – знаний

культурно освітній заклад, добре відомий на Бершадщині і за його межами.

З метою збереження колекцій вищезазначених музеїв, покращення фондової, культурно-освітньої, виставкової, експозиційної, роботи із комплектування фондів рішеннями 56 сесії Бершадської міської ради 8 скликання від 12 грудня 2024 року №1635 «Про затвердження базової мережі та структури закладів культури, що фінансуються з місцевого бюджету Бершадської міської територіальної громади» (нова редакція) та №1639 «Про утворення філій та затвердження Статуту комунального закладу «Бершадський краєзнавчий музей» в новій редакції, 01 березня 2025 року було утворено філії комунального закладу «Бершадський краєзнавчий музей»:

- Музей історії села Баланівка - філія комунального закладу «Бершадський краєзнавчий музей»(24413, Вінницька область, Гайсинський район, с.Баланівка, вул.Дяченка, 22);

- Музей культури села та галерея Прокопа Колісника в с.Поташня - філія комунального закладу «Бершадський краєзнавчий музей»(24461, Вінницька область, Гайсинський район, с.Поташня, вул.Головна, 66).

*Враховуючи вищевикладене,  
колегія Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації вирішила:*

1. Зняти звання «народний» з Музею історії села Баланівка, Музею культури села та галереї Прокопа Колісника, с. Поташня Бершадської міської територіальної громади Гайсинського району.

2. Управлінню культури та креативних індустрій Департаменту (Ольга Дернова) повідомити Міністерство культури та стратегічних комунікацій України про зняття звання «народний» та здійснення відповідних заходів щодо виведення з мережі музейних закладів області без статусу юридичної особи Музею історії села Баланівка, Музею культури села та галереї Прокопа Колісника с. Поташня Бершадської міської територіальної громади Гайсинського району.

*До 01 червня 2025 року.*

3. Контроль за виконанням рішення покласти на начальника управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації Ольгу Дернову.

Заступник голови колегії

Володимир БУНЯК

Секретар колегії

Олена ДОРОШ